

SHOWDOWN

(NAMIZNI TENIS ZA SLEPE IN SLABOVIDNE)

OD OBIČAJNE REKREACIJE IN ZABAVE
DO VRHUNSKEGA ŠPORTA Z VELIKO MERO RESNOSTI

Showdown je namenjen predvsem slepim in slabovidnim osebam. Velja za eno novejših oblik rekreacije, ki marsikateremu slepemu ali slabovidnemu popestri dan. Vsekakor lahko govorimo o prijetni obliki rekreacije, ki slepemu zagotavlja določeno varnost, sprostitvev, druženje in nenazadnje tudi dokazovanje preko različnih tekmovanj. Razvoj na področju showdowna gre naprej, postavljajo in spreminjajo se pravila, organizirajo tekmovanja. V letu 2005 je IBSA (International Blind Sport Asociation) organizirala 1. Svetovno prvenstvo v showdownu na Češkem, katerega se je udeležila tudi Slovenska reprezentanca.

Zanimiva in kratka zgodovina :

Showdown je izumil Joe Lewis, popolnoma slepi kanadčan leta 1960. Želel je najti šport, ki bi ga lahko igral sam rekreativno ali/in tekmovalno brez pomoči normalno videčih. Po nekaj letnem poizkušanju in igranju, sta skupaj s Patrickom Yorkom, ki je tudi popolnoma slep zapisala nekaj osnovnih pravil in v njih navedla vse o opremi s katero naj bi igralec igro igral. Šport se je dobro predstavil na Para olimpijskih igrah v Arnhemu leta 1980 in od takrat naprej govorijo o njem tudi v Evropi in si počasi utira pot k površju. Govori se, da bo enkrat dosegel tudi nivo para olimpijskih iger. Tudi sam verjamem v to predvsem iz dveh razlogov, ker je šport cenovno dokaj ugoden in praktično vsakemu dostopen za igranje. Mislim, da se bo sčasoma uresničil pogoj določenega števila kontinentov in držav, ki so določeni za uvrstitev športne panoge na OL.

Pri nas se je showdown pričel vidnejše pojavljati v zgodnjih devedesetih letih. Zveza slepih in slabovidnih, Medobčinska društva slepih in slabovidnih ter oba javna zavoda za slepo in slabovidno mladino, so pridobili načrte za izdelavo miz in loparjev, ter poskrbeli, da je prišlo do uresničenja načrtovanega. Ko so bile mize v ustanovah smo se počasi priučili pravil in se je pričelo igrati. Sprva se je igralo res zgolj za rekreacijo, nato pa je med slepimi vzknil tekmovalni duh in takoj ločil dobre od boljših, ter vzpodbudil razmišljanje o organizaciji državne lige in nenazadnje tudi Državnega prvenstva, ki je bilo prvič organizirano leta 2003 s strani Zveze za šport invalidov Slovenije.

Način in pravila igre:

Showdown je igra ki jo lahko igrata le dva igralca, drug proti drugemu. Igralna površina je vzdolžne ovalne oblike in je omejena s 14 cm visokimi ogradami ter sredinsko tablo, pod katero udarjamo žogico. Žogica je šumeča in trda ter ob močnih udarcih doseže veliko hitrost Igralec drži v rokah lopar podolgovate oblike s katerim poskuša doseči nasprotnikov gol. Gol je vdolben v čelno stranico in v dno mize, tako da žogica pade noter od strani ali z vrha. Žogica se ujame v tkanino, tako da jo lahko igralec vzame iz gola in nadaljuje igro s servisom. Pri obrambi močnega udarca ob stiku z žogico le ta povzroči bolečino na členkih prstov, zato imata tekmovalca na igralni roki primerno zaščitno rokavico. Sredinska tabla je tudi zelo

velikega varnostnega pomena, ker blokira vse visoke žoge, ki so usmerjene proti nasprotniku in tako preprečijo zadetek v glavo ali v telo.

Igra je vedno bolj atraktivna, hitra, grajena na močnih udarcih in ne dopušča napak. Tisti igralec, ki prvi doseže enajst točk in pri tem rezultatu vodi za dve ali več točk je zmagovalec. Vsak igralec servira petkrat zaporedoma. Igralec dobi dve točki za dosežen gol in po eno točko, za vse napake, ki jih povzroči nasprotni igralec, pa naj bo to žogica v avtu, igra z preostalim delom telesa, žoga v mreži, prezgodnji servis, ... Dober servis je večkrat pot do uspeha, ker je to začetni udarec ob katerem imamo dovolj časa za razmislek in izvedbo natančnega močnega servisa. Tekmovalec mora ostati popolnoma zbran skozi celotno tekmo in ne sme popustiti niti za trenutek, ker se mu zna to kaj hitro maščevati. Turnirska tekmovanja se igrajo na dva dobljena seta. Med seti igralci menjajo strani, ker zna biti pomembno zaradi poslušanja žogice. Tretji set se igra v primeru rezultata 1:1. Igra se nekoliko hitreje, predvsem zaradi izmenjevanja servisa na način vsak tekmovalec po en servis. Prav tako se tretji set igra do enajst in pri enajst z najmanj dvema točkama prednosti. Zmagovalec tretjega seta je končni zmagovalec.

Okoljski dejavniki in posebnosti showdowna:

Načeloma velja, da imajo pri igranju showdowna prednost popolnoma slepi, ker za njih po pravih predpisana temna očala, niti ne pomenijo velike spremembe v funkcioniranju. To pa ne moremo reči za slabovidne ali nenazadnje tudi za normalno videče, ki jim temna očala spremenijo avtonomijo optimalnega delovanja. Tudi sluh in slušna orientacija naj bi bila pri popolnoma slepih razvita nekoliko popolnejše, kot pri slabovidnih. Po drugi strani pa imajo slabovidni veliko prednost pred slepimi na treningih, pri opazovanju oz. proučevanju nasprotnika, pri predstavljanju udarcev in pridobivanju lastnih povratnih informacij pri učenju določenih udarcev. Med samim tekmovanjem, ko se očal ne sme dvigovati od začetka do konca, je za igralca zelo pomemben trener, ki ima pravico na set klicati eno minutni odmor in v tem času lahko tekmovalcu postreže z zelo koristnimi podatki.

Na večjih turnirjih, tja do dvajset udeležencev se igrajo tekme vsak z vsakim in se sešteje končni izkupiček vsakega tekmovalca posebej. Zmaga z 2:0 se točkuje s 4 točkami, poraženec pa dobi 0 točk, zmaga z 2:1 se točkuje s 3 točkami, poraženec pa dobi 1 točko.

Organizator ob organizaciji večjega turnirja, kjer se odigra čez 100 tekem, potrebuje vsaj 10 miz in nekoliko več sodnikov. Ti večji turnirji se običajno odigrajo v prostorih, ki so zvočno izolirani, da hrup ki ga povzročata dva igralca med igranjem ne moti igre pri sosednji mizi. Vsaka miza mora biti v svojem prostoru. Prav tako je med igro prepovedano spodbujanje oz. navijanje za tekmovalca. Navijanje je zelo disciplinirano in v veliki meri spominja na navijanje pri tenisu. Sodnik je dolžan zagotoviti igralcema popolno tišino za nemoteno igro.

Končna misel:

Showdown se bo sčasoma razvil v zelo priljubljeno in zelo zahtevno športno zvrst med slepimi in slabovidnimi. Šport je potrebno najprej zdravo razširiti v državnem smislu po vseh državah v Evropi in svetu, kar bo pripeljalo do močnih mednarodnih tekmovanj in do razvoja kakovostno dobro pripravljenih tekmovalcev. Le tako si lahko obetamo v prihodnosti veliko tekmovanj na katerih se bodo igrala kvalitetne tekme na visokem nivoju. Le tako bomo zanimivi za širšo populacijo in si s tem povečali možnosti tudi vključitev na para olimpijske igre!